Dosarul nr.2-7680/23
2-23056035-12-2-18042023

Republica Moldova
H O T Ă R Î R E
În numele Legii

19 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța de judecată compusă din
Președinte de ședință, judecător Alexei Maria
Grefier Morozov Sabrina

în lipsa reclamantei Vîrlan Liudmila – a solicitat examinarea cauzei în lipsă, pârâtei OCN Credits 2 ALL SRL - fiind citată în mod legal, în lipsa autorității publice Comisia Națională a Pieței Financiare – a solicitat examinarea cauzei în lipsă,-

examinând în şedinţă publică, în sediul instanței, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vîrlan Liudmila împotriva OCN Credits 2 ALL SRL, cu participarea autorității publice Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a constatat:

Argumentele participanților la proces:

La data de 18 aprilie 2023, Liudmila Vîrlan a depus o acțiune în instanță împotriva Organizației de creditare nebancară Credits 2 ALL SRL (OCN Credits 2 ALL SRL), solicitând declararea nulității unor clauze contractuale. (f.d. 2-7)

În motivarea cererii, reclamanta a invocat faptul că, la *****, a încheiat un contract de credit nebancar nr. ***** cu OCN Credits 2 ALL SRL, prin care i-a fost acordat un credit de 8.000 lei, cu o dobândă de 8,5% lunar, pe o perioadă de 12 luni.

Reclamanta a subliniat că, având în vedere natura contractului și activitatea desfășurată de pârât, care se încadrează în sfera organizațiilor de creditare nebancară, aceasta are statutul de consumator și beneficiază de protecția legii, în special împotriva clauzelor abuzive. În acest sens, reclamanta consideră că acest contract reprezintă un contract de adeziune, deoarece clauzele acestuia nu au fost negociate individual, ci au fost impuse unilaterale de către pârât.

Reclamanta subliniază că OCN Credits 2 ALL SRL, având statutul de profesionist în domeniul creditării, este reglementată de legislația specifică, inclusiv Legea nr. 16/2018 privind organizațiile de creditare nebancară.

Mai mult, reclamanta face referire la normele europene care reglementează protecția consumatorilor, invocând Directiva 93/13/CE a Consiliului Comunităților Europene, care

prevede competența instanțelor de judecată de a examina din oficiu clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori. De asemenea, aceasta subliniază că legislația Uniunii Europene impune ca asemenea clauze abuzive să nu fie obligatorii pentru consumatori, fiind considerată în contradicție cu drepturile acestora.

În ceea ce privește dobânda aplicată de către OCN Credits 2 ALL SRL, reclamanta consideră că aceasta este excesivă și nerezonabilă, având în vedere că dobânda anuală se ridică la 102% (8,5% lunar). Ea susține că, având în vedere reglementările din Republica Moldova și practica internațională, dobânda care ar trebui aplicată într-un astfel de contract ar trebui să fie mult mai mică, întrucât ar trebui să fie calculată pe baza unor costuri rezonabile, iar un astfel de procent nu poate fi justificat. Reclamanta face referire la calculul unei dobânzi rezonabile, conform recomandărilor Curții Supreme de Justiție din Republica Moldova, care sugerează o dobândă anuală maximă de 15,88%, calculată ținând cont de rata de referință a Băncii Naționale a Moldovei și alte componente financiare.

De asemenea, reclamanta susține că clauza din contract care impune o penalitate de 1% pe zi pentru întârzierea plății creditului, ceea ce echivalează cu o dobândă anuală de 365%, este abuzivă și contravine principiilor echității. Conform acesteia, această clauză creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, fiind disproportionată față de eventualele prejudicii pe care le-ar putea suferi pârâtul.

Vîrlan Ludmila subliniază că dobânda și comisionul de 17% aplicat pentru utilizarea creditului în caz de rambursare întârziată constituie o clauză abuzivă, în conformitate cu prevederile articolului 1077 din Codul Civil. Astfel, penalizarea de 1% pe zi, alături de dobânda și comisionul de 17% pentru utilizarea creditului, creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților, deoarece acestea nu sunt proporționale cu eventualul prejudiciu suferit de pârât. Reclamanta solicită instanței constatarea nulității absolute a clauzei care stipulează plata dobânzii și comisionului de 17% din suma creditului în cazul rambursării întârziate, conform contractului de credit nebancar nr. *****din *****.

Reclamanta argumentează că, având în vedere că acest contract este un contract de adeziune, unde consumatorul nu are posibilitatea să negocieze condițiile stabilite de profesionist, orice modificare a acestuia, inclusiv în ceea ce privește dobânda și penalitățile, trebuie să fie făcută într-un cadru echitabil și rezonabil. De asemenea, reclamanta subliniază că, deși contractul a fost executat parțial de consumator, aceasta nu echivalează cu acceptarea integrală a tuturor clauzelor impuse de profesionist, mai ales că acestea sunt considerate abuzive și nu pot fi negociate.

În concluzie, Liudmila Vîrlan solicită instanței să declare nulitatea absolută a clauzelor din contractul de credit care stabilesc o dobândă nerezonabilă, precum și a celor care impun penalități excesive în cazul întârzierii plății. Aceasta invocă, în susținerea cererii sale, dispozițiile Codului Civil al Republicii Moldova, Legea privind protecția consumatorului, precum și principiile fundamentale ale legislației Uniunii Europene referitoare la protecția consumatorilor și la combaterea clauzelor abuzive.

Reclamanta își întemeiază pretențiile pe dispozițiile articolelor 327 334, 874, 1066 1081 din Codul civil, art. 74, 166, 167 din Codul de procedură civilă. Totodată, invocă prevederile Legii privind protecția consumatorului, precum și ale art. 6 CEDO, Directiva 93/13/CEE.

La 19 iulie 2023, prin poșta electronică a Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, juristul Dumitru Rotaru, în calitate de reprezentant al pârâtului OCN Credits 2 ALL SRL, pe baza procurii din *****, a depus o referință la cererea de chemare în judecată, contestând temeinicia acțiunii formulate și solicitând, în baza articolului 265 lit. b) din Codul de procedură civilă, încetarea procesului civil. (f.d. 19-43).

În motivarea referinței, pârâtul susține că cererea de chemare în judecată formulată de către Vîrlan Liudmila, privind nulitatea clauzelor contractuale ale creditului nr. *****din *****, este nefondată.

Pârâtul precizează că la data de ***** a fost încheiat Contractul de credit nebancar nr. *****, prin care OCN Credits 2 ALL SRL a acordat lui Vîrlan Liudmila un împrumut în valoare de 8.000 lei, cu termen de rambursare stabilit pentru *****, confirmat prin Dispoziția de plată. Conform contractului, debitorul se angaja să restituie suma împrumutată, dobânda, taxele și comisioanele aferente, conform graficului de rambursare inclus în contract.

Având în vedere că debitorul nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale, la 03 octombrie 2022 creditorul a trimis o cerere prealabilă, recepționată de debitor, prin care i s-au comunicat pretențiile OCN Credits 2 ALL SRL și i s-a oferit posibilitatea de a achita valoarea creditului și sumele aferente într-un termen de 15 zile calendaristice, precum și opțiunea de a apela la procedura de mediere extrajudiciară, însă fără vreun rezultat din partea debitorului.

Pârâtul subliniază că, la data de 12 decembrie 2022, creditorul a depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Orhei (sediul Central) pentru încasarea datoriei de la Liudmila Vîrlan. Aceasta a fost informată corespunzător, prin scrisoare recomandată cu aviz de recepție, despre necesitatea de a depune o referință și documentele care să susțină poziția sa în raport cu pretențiile din acțiune. Cu toate acestea, debitorul nu a respectat termenul impus. Astfel, la 13 februarie 2023, judecătorul Eugeniu Ciubotaru de la Judecătoria Orhei (sediul Central) a examinat cererea depusă de OCN Credits 2 ALL SRL și a emis o hotărâre prin care cererea a fost admisă parțial.

Pârâtul menționează că această hotărâre a devenit irevocabilă la 16 martie 2023. De asemenea, la 23 mai 2023, a fost demarată procedura de executare nr. ***** pe baza documentului executoriu nr. 3-3044/2022 din 16 martie 2023, emis de Judecătoria Orhei, sediul Central, de către Executorul judecătoresc Ciobanu Ruslan, a cărei încheiere este anexată.

Pârâtul subliniază că pentru același litigiu, între aceleași părți, având același obiect și aceleași temeiuri, a fost deja emisă o hotărâre judecătorească irevocabilă.

În conformitate cu art. 265 lit. b) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța este obligată să dispună încetarea procesului în cazul în care, într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri, s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului, ca urmare a renunțării reclamantului la acțiune sau a confirmării tranzacției dintre părți.

În opinia pârâtului, procesul civil ar trebui să fie încetat în baza acestei dispoziții.

Prin încheierea protocolară din 28 februarie 2024 s-a respins cererea de încetare a procesului în temeiul art. 265 lit.b) Cod de procedură civilă ca neîntemeiată.

La data de 16 octombrie 2024, prin poșta electronică a Direcției evidență și documentare procesuală a instanței, juristul Dumitru Rotaru, în calitate de reprezentant al pârâtului OCN Credits 2 ALL SRL, pe baza procurii din *****, a depus o referință suplimentară la cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea cererii ca fiind neîntemeiată (f.d.67-75).

În motivarea dezacordului, pârâtul invocă că solicitarea privind constatarea nulității absolute a dobânzii aferente contractului de credit nebancar nr. *****este nefondată. Pârâtul precizează că, potrivit condițiilor standard ale contractului, în cadrul pct. 4.4, dobânda la credit se calculează zilnic, începând cu data acordării creditului și până la rambursarea integrală a acestuia, pe baza soldului datoriei. Formula de calcul a dobânzii este: soldul zilnic efectiv al datoriei înmulțit cu rata anuală a dobânzii și împărțit la 365 zile.

Suma dobânzii este indicată în Condițiile speciale ale contractului și se va achita la momentul rambursării sumei împrumutului. Conform art. 1244 alin. (1) din Codul civil, părțile pot conveni asupra unei dobânzi, cu condiția ca rata anuală să nu depășească de două ori rata CHIBOR din ziua bancară anterioară. Totuși, alin. (2) al aceluiași articol precizează că această interdicție nu se aplică împrumuturilor acordate de profesioniștii pieței financiar-bancare, inclusiv organizațiile de creditare nebancară, reglementate de legea specială.

În acest context, pârâtul subliniază că împrumutul în cauză se încadrează în categoria împrumuturilor acordate de profesioniști, respectiv activitatea OCN Credits 2 ALL SRL, este reglementată de Legea nr. 1 din 16 martie 2018 privind organizațiile de creditare nebancară și de Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, iar politica legislativă permite stabilirea dobânzii în concordanță cu regulile economiei de piață, sub rezerva limitelor stabilite de legislația specifică.

Referitor la caracterul abuziv al dobânzii contractuale, pârâtul a menționat că, în conformitate cu art. 1072 alin. (1) din Codul Civil, clauza care nu a fost negociată individual și care dezavantajează considerabil consumatorul, contrar bunei-credințe, poate fi considerată abuzivă. Totuși, pârâtul subliniază că reclamanta nu a adus argumente concrete care să demonstreze îndeplinirea acestor condiții. În ceea ce privește a doua condiție, pârâtul argumentează că limitele legale stabilite de „regula dublului corp”, care reglementează costul total al contractului de credit, asigură că dobânda nu este considerabil dezavantajoasă. Astfel, este respectată norma privind limita dobânzii, iar aceasta nu poate fi considerată abuzivă.

De asemenea, pârâtul subliniază că, având în vedere că dobânda a fost stabilită convențional de părți, fiecare parte are libertatea de a negocia dobânda conform art. 1075 alin. (2) din Codul Civil. Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu se referă la obiectul contractului sau la prețul stabilit, atâta timp cât s-a respectat obligația de transparență impusă de art. 1071 din Codul Civil. În plus, reglementarea creditelor de consum este reglementată prin Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, nu prin Codul Civil, care nu conține norme specifice pentru acest tip de contracte.

Pârâtul menționează că dobânda contractuală reprezintă remunerația creditorului pentru utilizarea capitalului acordat debitorului și că aceasta se aplică în toate cazurile prevăzute de lege sau de contract. OCN Credits 2 ALL SRL desfășoară activități comerciale de acordare a creditelor nebancare, iar dobânda contractuală reprezintă venitul realizat de aceasta. La stabilirea rezonabilității dobânzii, trebuie să se ia în considerare componenta costurilor creditorului: costul atragerii mijloacelor financiare, profitul obținut din aceste costuri, cheltuielile suportate de creditor și costurile menținerii rezervei instituționale. Dobânda trebuie să fie suficientă pentru a acoperi aceste costuri, iar nivelul acesteia este determinat conform reglementărilor pieței financiare.

Pârâtul precizează că, potrivit Băncii Naționale a Moldovei, produsele oferite de organizațiile de creditare nebancară răspund nevoilor imediate ale consumatorului, iar costurile sunt mai mari comparativ cu împrumuturile bancare, ca urmare a flexibilității sporite oferite de acestea. În cazul OCN, finanțarea provine din surse diferite, ceea ce implică riscuri specifice.

Pârâtul adaugă că dobânda nu reprezintă decât plata datorată de debitor pentru folosirea unei sume de bani până la termenul scadenței. Aceasta este remunerația creditorului pentru capitalul acordat. Contractul de credit nr. *****este considerat legal, respectând toate normele în vigoare, inclusiv prevederea de transparență. Clauzele contractuale au fost prezentate într-un limbaj clar și inteligibil, iar consumatorul a avut posibilitatea de a analiza și negocia condițiile înainte de semnarea contractului. De asemenea, consumatorul a avut dreptul de a revoca contractul în termen de 14 zile, conform Legii nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

Pârâtul subliniază că raportul juridic dintre părți a fost stabilit în cadrul unui contract sinalagmatic, în care fiecare parte s-a obligat reciproc, iar obligațiile fiecărei părți sunt corelative. Contractul este legea părților și, potrivit principiului „pacta sunt servanda”, are forță obligatorie, inclusiv în fața instanței, care nu poate modifica conținutul său. Instanța investită cu soluționarea unor astfel de litigii, trebuie să dispună executarea obligațiilor stabilite în contract, respectând principiul forței obligatorii a actelor juridice.

Referitor la solicitarea de constatare a nulității absolute a clauzei penale de 1% (pct. 6.3), societatea pârâtă a exprimat dezacordul. Conform punctului 6.3 al Contractului de credit nr. *****, pentru neachitarea în termenul stabilit a creditului, dobânzii și comisionului pentru utilizarea creditului, debitorul este obligat să plătească o penalitate de întârziere de 1% din

suma restantă a creditului, calculată pentru fiecare zi de întârziere până la achitarea integrală a sumelor scadente.

În contextul legal precizat, OCN Credits 2 ALL SRL subliniază că neexecutarea obligațiilor contractuale sau executarea lor necorespunzătoare sau tardivă constituie o faptă ilicită, generând un raport juridic de răspundere contractuală. Acesta implică dreptul creditorului de a solicita despăgubiri pentru neexecutare și obligația debitorului de a plăti despăgubirile corespunzătoare.

Societatea pârâtă menționează că clauza penală este un mecanism de garantare a executării obligațiilor, fiind o evaluare convențională și prealabilă a prejudiciilor care vor trebui plătite de debitor în cazul neexecutării obligațiilor asumate. Condițiile de fond ale clauzei penale sunt identice cu cele ale contractului principal, având în vedere și caracterul său accesoriu, validitatea obligației principale fiind esențială pentru existența clauzei penale. Pârâtul subliniază că clauza penală are forță obligatorie între părțile contractante și trebuie respectată de instanțele de judecată. Astfel, instanța nu are posibilitatea de a aprecia existența și întinderea prejudiciului suferit de creditor, deoarece aceste aspecte au fost deja evaluate anticipat de părțile contractante. Prin urmare, creditorul nu este obligat să dovedească existența și cuantumul prejudiciului în cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligațiile.

În concluzie, OCN Credits 2 ALL SRL solicită instanței respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

La 5 iunie 2024, în conformitate cu art. 74 din Codul de procedură civilă, Comisia Națională a Pieței Financiare a prezentat concluzii scrise în cadrul cauzei aflate în examinare (f.d. 56-60).

În cadrul acestora, autoritatea publică a precizat că obiectul litigiului se referă la Contractul de credit nr. *****, încheiat la *****, între dna Vîrlan Ludmila (debitor, consumator, pârât) și OCN CREDIT 2 ALL SRL (creditor, reclamant), pe o perioadă de 12 luni, cu scadența la *****. Creditul acordat de 8000,00 MDL avea o dobândă de 8,5% lunar (fixă), fără comisioane sau taxe, iar valoarea totală de plată de către consumator ajungea la 13.151,42 MDL.

Conform Graficului de rambursare anexat Contractului, debitorul s-a obligat să efectueze plăți lunare de 1089,22 lei, iar pentru neexecutarea obligațiilor de plată conform graficului, debitorul este obligat să plătească o penalitate de 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere, conform pct. 9 „Penalitatea de întârziere” din Condițiile contractuale speciale ale Contractului.

Cadrul legal aplicabil la data încheierii contractului include Legea nr. 105/2003, Legea nr. 202/2013, Codul civil, precum și alte reglementări relevante.

Conform art. 3 din Codul civil, „(1) Are calitatea de consumator orice persoană fizică care, în cadrul unui raport juridic civil, acționează predominant în scopuri ce nu țin de activitatea de întreprinzător sau profesională". Legea nr. 105/2003 definește consumatorul ca orice persoană fizică ce utilizează produse sau servicii pentru necesități nelegată de

activitățile sale profesionale sau de întreprinzător. Reclamanta are astfel calitatea de consumator, beneficiind de credit pentru nevoi personale, iar OCN CREDIT 2 ALL SRL este un profesionist, conform reglementărilor legale aplicabile activității financiare.

De asemenea, Legea nr. 202/2013 interzice aplicarea oricăror plăți, inclusiv dobânzi, comisioane, taxe sau penalități, ce depășesc valoarea creditului acordat, în cazul unui contract de credit cu o perioadă mai mică de 2 ani și/sau suma inițială mai mică de 50.000 MDL.

În ceea ce privește caracterul abuziv al clauzelor contractuale, art. 329 alin. (1) din Codul civil prevede că sunt nule clauzele abuzive în contractele cu consumatorii, iar art. 1076 alin. (1) prevede că orice clauză care derogă de la dispozițiile legale în detrimentul consumatorului este nulă. Acest cadru normativ trebuie aplicat în examinarea legalității dobânzii și penalității stipulate în contract.

Referitor la solicitarea reclamantului de a considera clauza privind dobânda de 8,5% lunar ca fiind abuzivă, autoritatea publică a subliniat că aceasta reprezintă o remunerație pentru serviciile acordate de creditor și nu se poate considera ca având un caracter abuziv, cu condiția respectării transparenței informațiilor, ceea ce a fost respectat conform prevederilor art. 1071 din Codul civil.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei (debitor) din cererea de chemare în judecată de a considera clauza din pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard ca fiind abuzivă, în care se prevede obligația de a plăti o penalitate de 1% pe zi pentru fiecare zi de întârziere, autoritatea publică a menționat că această clauză nu este suficient de clar formulată, ceea ce contravine principiului de transparență.

Astfel, pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard prevede că, în cazul neachitării la termen a creditului, dobânzii și comisionului pentru utilizarea creditului, debitorul este obligat, de la a patra zi de întârziere (după perioada de grație), să plătească o penalitate de 1% din suma restantă a creditului (principalul) și dobânzii calculate, pentru fiecare zi de întârziere, până la achitarea integrală a sumelor datorate.

Din formularea acestei clauze nu rezultă clar care este baza de calcul a penalității. Astfel, nu se specifică dacă procentul de 1% se aplică doar la suma corpului creditului sau și la suma datorată sub formă de dobândă.

În acest context, se impune menționarea că, conform art. 943 alin. (1) și (4) din Codul civil, penalitățile și dobânzile de întârziere se calculează exclusiv asupra sumei de bază a obligației pecuniare (capitalului). Orice clauză care contravine acestei dispoziții este nulă de drept. Prin urmare, creditorul nu are libertatea de a aplica penalitățile într-un mod diferit de cel prevăzut de lege.

De asemenea, formularea echivocă a clauzei din pct. 6.3 contravine și art. 16 lit. b) din Legea nr. 105/2003, care garantează consumatorului dreptul de a beneficia de clauze contractuale clare și precise, inclusiv în ceea ce privește prețul și condițiile creditului. Având în vedere aceste aspecte, clauza respectivă nu respectă principiul transparenței și poate fi

considerată abuzivă, conform art. 1071 alin. (2) din Codul civil, care prevede că o clauză poate fi considerată abuzivă doar din cauza încălcării obligației de transparență.

În final, autoritatea publică a concluzionat că se poate invoca nulitatea de protecție a clauzei din pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard, în conformitate cu art. 329 și art. 1076 alin. (1) din Codul civil, clauza respectivă fiind lovită de nulitate absolută.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei de a constata nulitatea absolută a clauzei care prevede plata unei dobânzi și comisioane pentru utilizarea creditului de 17% din suma creditului, autoritatea publică a menționat că această clauză se aplică doar în cazul în care debitorul este scutit de plata dobânzii și comisionului de utilizare a creditului. Totuși, această situație nu este relevantă pentru contractul în speță, întrucât în cadrul acestuia se stipulează plata unei dobânzi contractuale, conform acordului părților.

În concluzie, în ceea ce privește solicitarea reclamantului de constatare a nulității clauzelor privind dobânda și penalitatea, autoritatea publică a concluzionat că există temeiuri pentru a invoca nulitatea absolută a acestor clauze pe baza principiilor de protecție a consumatorului și al transparenței. Instanța de judecată, având în vedere probatoriul prezentat, va analiza aspectele invocate în cererea de chemare în judecată, aplicând legea în vigoare, pentru a pronunța o decizie justă.

Participanții la proces au fost înștiințați cu privire la data, ora și locul ședinței de judecată (f.d. 15-17, 48, 66, 78), însă nu s-au prezentat. Reclamantul, prin acțiunea sa formulată, și-a dat acordul ca procesul să fie examinat în lipsa sa și a reprezentanților săi. În aceeași manieră, OCN Credits 2 ALL SRL și Comisia Națională a Pieței Financiare, prin referințele depuse, au solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentanților lor. Având în vedere aceste aspecte și în conformitate cu prevederile art. 205 și 206 din Codul de procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Aprecierea instanței de judecată:

Analizând cererea de chemare în judecată, ascultând argumentele participanților la proces, evaluând probele administrate pentru susținerea celor invocate și corelându-le cu prevederile legale aplicabile în cauză, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite parțial cererea de chemare în judecată formulată de Vîrlan Liudmila împotriva OCN Credits 2 ALL SRL, în vederea declarării nulității anumitor clauze contractuale, pentru motivele expuse mai jos.

În conformitate cu art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În conformitate cu 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Conform cu art. 7 alin. (1)-(4) din Codul civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepţia cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Inițial se va remarca faptul că raporturile juridice între părți au apărut în temeiul contractului de credit nebancar nr. *****din *****. Respectiv, în speță sunt aplicabile prevederile Codului civil în redacția din 1 martie 2019, în vigoare la momentul apariției raportului obligațional între părți.

Conform art.9 alin. (2) lit. a) din Codul Civil (în vigoare la data apariției raportului juridic), drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice. Astfel, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

Conform art. 10 alin.(1) din Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară.

Conform art. 774 din Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

Conform art. 775 din Codul civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei. Este nulă clauza prin care se derogă de la dispoziţiile alin.(1).

Conform art. 776 din Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 858 alin. (1)-(2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

În acord cu prevederile art. 3 din Legea cu privire la organizațiile de microfinanțare nr.1 din 16 martie 2018, în sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale: client – persoană care beneficiază sau a beneficiat de serviciile organizației de creditare

nebancară ori persoană cu care organizația de creditare nebancară a negociat prestarea serviciilor de creditare nebancară, chiar dacă prestarea respectivă nu a avut loc; credit (credit nebancar) – angajament de a acorda bani ca împrumut cu condiția rambursării acestora, a plății dobînzii și/sau a altor plăți aferente; prelungire a termenului de rambursare a datoriei; angajament de a achiziţiona o creanţă sau alte drepturi de a efectua o plată de către organizația de creditare nebancară; organizație de creditare nebancară – societate pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată, care desfășoară cu titlu profesional doar activitățile prevăzute la art. 8 alin. (2).

Instanța reține că, din materialele cauzei, rezultă că, în urma cererii de împrumut depusă de Vîrlan Liudmila (f.d. 8), la data de *****, între OCN Credits 2 ALL SRL, în calitate de împrumutător, și Vîrlan Liudmila, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de credit nebancar nr. *****. Prin acest contract, împrumutatului i s-a acordat un împrumut în valoare de 8000,00 lei, pe o perioadă de 12 luni, cu termen de rambursare până la 27 februarie 2022, la o rată a dobânzii de 8,5% lunar (fixă), dobânda anuală efectivă de 168,09%, și penalități de întârziere de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere (f.d. 21).

Conform condițiilor fundamentale ale contractului de credit nebancar nr. *****, încheiat la *****, datoria totală se compune din valoarea împrumutului de 8000 lei și dobânda de 5151,42 lei, astfel că suma totală de plată este de 13151,42 lei.

După cum rezultă din conținutul Graficului de rambursare a creditului, inclus în Condițiile contractuale speciale ale Contractului, debitorul s-a angajat să efectueze plăți lunare de 1089,22 lei la datele specificate în Grafic. În cazul în care debitorul nu își îndeplinește obligația de plată a sumelor datorate, în cuantumul și la termenele stabilite, acesta va fi obligat, conform pct. 9 „Penalitatea de întârziere” din Condițiile contractuale speciale, să plătească o penalitate de întârziere de 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Conform art. 1242 alin. (1)-(4) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Pînă la proba contrară, împrumutul care are ca obiect o sumă de bani se prezumă a fi cu titlu oneros, cu excepția cazului în care ambele părți sînt persoane fizice care nu au calitatea de profesionist. Un contract nu se consideră contract de împrumut doar pentru că prevede un termen pentru executarea obligației pecuniare, cu excepția cazului în care împrumutatul este obligat să plătească dobîndă suplimentar la acea obligație pecuniară.

Aderent, potrivit art. 1763 din Codul civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiția rambursării ei, a plății dobînzii și a altor

plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții. Contractul de credit se încheie în scris.

Ali.(3) și (4) al art. 1763, stabilește că faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul. Dispoziţiile prezentei secţiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizaţii de creditare nebancară, alte organizaţii care acordă credite în baza legii, precum și împrumuturilor acordate prin intermediul platformelor de finanțare participativă.

În context, instanța de judecată menționează că, contractul de împrumut reprezintă o înţelegere (acord) conform căreia împrumutătorul se obligă să dea în proprietate împrumutatului bani sau alte bunuri fungibile, iar ultimul se obligă să restituie aceiași sumă de bani sau bunuri de același gen, calitate sau cantitate. Contractul de împrumut este un contract consensual, fiind valabil încheiat la momentul realizării acordului de voinţă asupra tuturor condiţiilor esenţiale. Împrumutul este un contract sinalagmatic, dând naştere la obligaţii reciproce pentru ambele părţi.

În acest sens, instanța constată că între părți s-a stabilit un raport juridic bazat pe un contract sinalagmatic, în care fiecare parte s-a angajat reciproc, astfel încât obligațiile fiecărei părți sunt corelative. Astfel, în situația în care Vîrlan Liudmila nu a achitat datoria calculată conform contractului de credit nebancar nr. *****, încheiat la *****, creditorul OCN Credits 2 ALL SRL are dreptul de a solicita rambursarea sumei restante de către debitor.

În curs, conform art. 1764 din Codul civil, părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante. Creditorul nu poate modifica în mod unilateral mărimea dobînzii decît în cazurile prevăzute de lege sau de contract. În cazul cînd contractul prevede dreptul băncii sau a organizației de creditare nebancară de a modifica în mod unilateral mărimea dobînzii, aceasta se va efectua în funcţie de rata de bază a Băncii Naţionale, de rata inflaţiei şi de evoluţia pieţei financiare bancare și nebancare, ţinîndu-se cont de principiul echităţii. Creditorul îl va anunţa în scris pe debitor despre modificarea mărimii dobînzii cu cel puţin 10 zile înainte de modificare. Mărimea nouă a dobînzii se va aplica la soldul, existent la data modificării, al creditului.

Conform art. 3 al Legii nr. 202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori, *dobînda anuală efectivă (DAE)* – reprezintă costul total al creditului pentru consumator exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, inclusiv costurile menţionate la art. 23 alin. (2), după caz. *Rata dobînzii aferente creditului* – rată a dobînzii exprimată ca procent fix sau flotant aplicat anual sumei trase din credit. *Rata fixă a dobînzii aferente creditului* – convenirea părţilor, în contractul de credit, asupra unei rate a dobînzii aferente creditului pentru întreaga durată a contractului de credit sau asupra mai multor rate ale dobînzii aferente creditului pentru termene parţiale, aplicînd exclusiv un procentaj fix stabilit. În cazul în care nu sînt fixate toate ratele dobînzii aferente creditului în contractul de

credit, se consideră că rata dobînzii aferente creditului este fixă numai pentru termene parţiale pentru care ratele dobînzii aferente creditului sînt stabilite exclusiv printr-un procentaj fix specific convenit în momentul încheierii contractului de credit; *valoarea totală a creditului* – sumele totale puse la dispoziţie în baza unui contract de credit; *valoarea totală plătibilă de către consumator* – suma dintre valoarea totală a creditului şi costul total al creditului pentru consumator.

Conform art. 4 alin. (1), (2) din Legea 202/2013, orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit care indică o rată a dobînzii sau alte cifre referitoare la costul creditului pentru consumator va cuprinde informaţii standard în conformitate cu prevederile din prezentul articol. Informaţiile standard specifică, într-un limbaj clar, concis şi lizibil, în acelaşi cîmp vizual şi cu caractere de aceeaşi dimensiune, prin intermediul unui exemplu reprezentativ, următoarele:

a) rata dobînzii aferente creditului, fixă şi/sau flotantă, împreună cu informaţiile privind orice costuri incluse în costul total al creditului pentru consumator;

b) valoarea totală a creditului;

c) dobînda anuală efectivă, care se indică în mod evidențiat (cu caractere aldine);

d) dacă este cazul, durata contractului de credit;

e) în cazul unui credit sub formă de amînare la plată pentru un anumit bun sau serviciu, preţul actual şi valoarea oricărei plăţi în avans; şi

f) dacă este cazul, valoarea totală plătibilă de către consumator şi valoarea ratelor de plată;

g) atenţionarea consumatorului de către creditor asupra responsabilităţii de rambursare a creditului.

Conform art.15 alin.(7) a legii indicate supra, se interzice: aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului pentru termenul de utilizare efectivă a creditului de către consumator; Stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), credit care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a creditului respectiv.

În contextul acestei spețe, instanța analizează două abordări: prima se referă la situațiile în care există o dispoziție legală imperativă și o clauză care derogă de la aceasta, caz în care sancțiunea aplicabilă este nulitatea clauzei, iar rolul judecătorului este de a verifica dacă aceasta încalcă dispoziția legală imperativă; a doua abordare se aplică atunci când dispoziția legală este dispozitivă sau chiar inexistentă în reglementarea unei situații specifice, caz în care părțile beneficiază de libertatea contractuală și pot conveni orice

aranjament consideră potrivit situației lor. În acest caz intervine conceptul de clauze abuzive, iar judecătorul trebuie să evalueze dacă clauza este profund dezavantajoasă pentru consumator.

În continuare, instanța de judecată subliniază că, în situaţia din speţă urmează a fi aplicat regimul restricţiilor introdus prin art. 15 Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013.

Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori, permite de a distinge 3 categorii de plăţi pe care un debitor este obligat să le facă creditorului în temeiul contractului: a) restituirea împrumutului (valoarea totală a creditului); b) venitul normal al creditorului, în cazul în care debitorul îşi execută corespunzător obligaţiile contractuale (costul total al creditului); c) venitul suplimentar al creditorului, în cazul în care debitorul nu îşi execută corespunzător obligaţiile contractuale (dobânda de întârziere, penalităţile, cheltuielile de judecată).

La acest capitol, este lesne de relevat că potrivit pct. 4.3 și 4.4 al ”Condițiilor contractuale standart” ale contractului de credit nebancar, semnat între societatea reclamantă OCN Credits 2 ALL SRL și debitoarea Liudmila Vîrlan, rata dobânzii aferentă sumei creditului este fixă și este indicată în condițiile speciale a prezentului contract. Dobânda la credit se calculează de creditor zilnic, începând cu data de acordare a creditului, până la rambursarea lui completă, la soldul datoriei la credit a debitorului. Potrivit pct. 4.5 al condițiilor contractuale, suma dobânzii este indicată în condițiile speciale din contractul de credit și se va achita la data rambursării sumei creditului conform graficului de plăți.

Judecătorul reține că potrivit graficului de rambursare a creditului, specificat în condițiile speciale ale contractului de credit nebancar nr. *****din *****, la capitolul dobânda, este indicată suma de 5 151,42 lei, aceasta fiind calculată pe perioada acordării creditului, termenul de 12 luni.

În acest context, instanța de judecată subliniază faptul că clauzele din contractul de credit nr. *****, încheiat pe *****, i-au fost aduse la cunoștință reclamantei Vîrlan Liudmila, care, fiind informată cu privire la prevederile legale, nu a revocat contractul semnat și a acceptat condițiile acestuia, inclusiv mărimea ratelor și structura lor. Astfel, raportând suma creditului acordat la dobânda aplicată, instanța constată că acestea sunt proporționale și nu se poate dovedi caracterul abuziv al clauzei respective. Având în vedere dispozițiile legale invocate și clauzele din contract, instanța consideră că au fost respectate condițiile de transparență în ceea ce privește stabilirea dobânzii aferente creditului.

În continuare, instanța de judecată va examina dacă clauza contractuală referitoare la penalitatea de întârziere din cadrul contractului de credit, care face obiectul litigiului, respectiv penalitatea ce urmează a fi încasată de la consumator, constituie o clauză abuzivă.

Art. 947 alin. (1) din Codul civil prevede că, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul

neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

Potrivit pct. 9 „Penalitatea de întârziere” din Condițiile contractuale speciale, să plătească o penalitate de întârziere de 1% din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Aderent, conform pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard, se prevede următoarea clauză: „6.3. În cazul neachitării la termen a creditului, dobânzii și comisionului pentru utilizarea creditului, Debitorul va fi obligat, la alegerea Creditorului, să plătească o penalitate de întârziere de 1% din suma restantă a creditului (principalul) și a dobânzii, calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere, începând cu a patra zi de întârziere (perioada de grație) și până la achitarea completă a sumelor scadente.”

Conform prevederilor art. 328 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atât pe cale de acţiune, cât şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.

Conform art. 329 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil, în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.

Conform art. 334 alin. (1) din Codul civil, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Conform art. 1069 alin. (1)-(3) din Codul civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. Dacă una dintre părți propune celeilalte părți să selecteze din mai multe clauze, clauza nu se consideră negociată individual doar pentru că cealaltă parte a selectat din clauzele propuse. Dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată individual.

Alin. (4) al articolului supra menționat, stabilește că în contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că:

a) clauzele au fost propuse de către profesionist;

b) clauzele nu au fost negociate individual;

c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terț au fost propuse de către profesionist.

Iar potrivit alin. (6) al articolului 1069, clauză standard se consideră clauza care a fost elaborată anticipat pentru o multitudine de contracte implicînd diferite părți și care nu a fost negociată individual.

În acest context, instanța de judecată pune la îndoială prevederile contractuale referitoare la penalitatea de întârziere și le consideră ca fiind nenegociate de părți, având în

mod evident caracterul unei clauze penale, aspect ce reiese atât din titlul punctului contractual, cât și din natura obligației pecuniare menționate. De asemenea, se remarcă faptul că această clauză nu este suficient de clar formulată, iar modalitatea de calcul nu este precis stabilită. Astfel, modul în care este prezentată clauza ridică întrebări cu privire la baza de calcul a penalității de 1%, fiind neclar dacă procentul se aplică doar la suma restantă a împrumutului principal sau și la suma restantă calculată cu titlu de dobândă aferentă creditului.

Aderent, având în vedere specificul activității societății pîrîte și faptul că procesul de depunere a cererii pentru acordarea împrumutului, încheierea contractului și primirea sumei împrumutate s-au desfășurat într-o perioadă scurtă de timp (mai mică decât perioada minimă legală), precum și modul în care au fost prezentate clauzele contractului de împrumut, instanța de judecată consideră că există un dezechilibru între drepturile și obligațiile părților, generat de clauzele contractuale enunțate. În acest context, instanța apreciază că, în speță, contractul nr. *****din ***** reprezintă un contract standard de adeziune, redactat anterior și pregătit pentru o mare diversitate de clienți, fără posibilitatea de negociere din partea aderentului reclamant. Prin urmare, prevederile acestuia reprezintă clauze standard.

În mod subsecvent, instanța de judecată concluzionează că, în speță, simplul fapt al semnării contractului nu poate constitui un temei suficient pentru a considera că actul juridic semnat între părți a fost negociat efectiv și are forță obligatorie în raport cu debitorul. Astfel, instanța respinge argumentul pârâtului, conform căruia includerea acestor clauze în contract ar elimina lipsa negocierii prealabile a acestora.

Conform art. 1071 din Codul civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile. Această cerință este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificațiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligației de transparență impuse prin dispozițiile alin. (1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.

Potrivit dispozițiilor art.1072 alin.(1) din Codul civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

În corespundere cu art.1075 alin.(1) și alin.(2) din Codul civil, la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art. 1072 alin. (1), art. 1073 și 1074 se va ține cont de: a) respectarea obligației de transparență prevăzută la art. 1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanțele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; și e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractul. Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului și nici la caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de

bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligația de transparență, prevăzută la art. 1071. Obiectul contractului și raportul dintre preț și calitate pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului abuziv al celorlalte clauze contractuale.

Art. 1076 alin. (1) - (3) din Codul civil prevede că, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecție operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanța de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.

Conform art. 1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect: solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.

Raportând situația de fapt la normele de drept material menționate, instanța de judecată constată că clauzele contractuale din pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard și pct. 9 din Condițiile contractuale speciale, al contractului de credit nr. *****din ***** nu sunt conforme cu principiile esențiale ale reglementărilor legale aplicabile.

Instanța reiterează că prevederile din pct. 6.3 și pct. 9 nu au fost negociate, contractul fiind redactat unilateral de către pârât, cu clauze standard, fără ca debitorul să aibă posibilitatea de a discuta sau modifica conținutul acestora. De asemenea, instanța constată că nu există dovezi care să sugereze că clauza referitoare la penalitatea de întârziere a fost negociată, acest lucru fiind confirmat de rapiditatea cu care a fost semnat contractul și acordată suma de bani.

Negocierea directă cu consumatorul ar implica o modificare a clauzelor contractuale, iar în absența unor probe concrete care să susțină ideea unei negocieri, instanța concluzionează că creditorul nu a dovedit caracterul negociat al clauzelor standard. Prin urmare, instanța va evalua critic argumentele reprezentantului pârâtului care susține că clauzele contractuale au fost negociate la semnarea contractului de credit nr. *****din *****.

În această situație, organizația de creditare nebancară a impus semnarea unui contract preformulat, nenegociabil, iar consumatorul nu a avut posibilitatea reală de a înțelege amploarea și riscurile asociate contractului, cum ar fi factorii care influențează costul creditului sau eventualele costuri suplimentare, într-o manieră care să-i permită să refuze contractul în mod informat.

Scopul instituirii nulității absolute a clauzelor abuzive este de a descuraja utilizarea acestora de către profesioniști în contractele cu consumatorii. Acest scop nu poate fi atins dacă, prin constatarea nulității absolute, efectele clauzelor abuzive sunt reduse doar până la limita prevăzută de lege. În acest context, este necesară eliminarea completă a efectelor clauzelor abuzive, astfel încât să se transmită clar că, în cazul constatării caracterului abuziv

al unor clauze contractuale, profesionistul nu va putea să se bazeze pe o reducere a efectelor acestora până la minimul legal, fiind astfel sancționat pentru utilizarea unor clauze abuzive.

Instanța de judecată consideră nefondat argumentul invocat de OCN Credits 2 ALL SRL, potrivit căruia, înainte de semnarea contractului de credit, reclamantul ar fi avut posibilitatea de a lua cunoștință de conținutul acestuia și de a negocia condițiile esențiale. Astfel, chiar dacă în contract este menționat că debitorul acceptă condițiile contractuale, această simplă mențiune nu dovedește că Vîrlan Liudmila a avut parte de o negociere efectivă a condițiilor contractuale, iar voința sa de a semna contractul nu a fost influențată sau viciată.

Astfel, instanța de judecată consideră întemeiate susținerile reclamantului referitoare la nulitatea clauzei contractuale care stabilește penalitatea de întârziere. Conținutul clauzei prevăzute la pct. 6.3. din contractul de împrumut nr. *****din ***** face parte dintr-un contract încheiat între un profesionist și un consumator, fiind reglementat de art. 1077 alin. (1) pct. 6 din Codul civil. Stabilirea unei penalități de 1% pe zi pentru fiecare zi de întârziere reprezintă o compensație disproporționată, având în vedere că aceasta nu reflectă un prejudiciu previzibil la momentul încheierii contractului. De asemenea, din materialele cauzei nu rezultă clar care este baza de calcul a penalității de 1%, fiind neclar dacă acest procent se aplică exclusiv la suma restantă a împrumutului principal sau și la suma restantă calculată în legătură cu dobânda aferentă creditului.

Conform art.117 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicaţiile părţilor şi ale altor persoane interesate în soluţionarea cauzei, din depoziţiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experţilor.

În conformitate cu art. 118 alin. (1)-(2) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligaţia de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanţei judecătoreşti un demers prin care solicită audierea părţii adverse în privinţa acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanţele pe care instanţa le consideră dovedite.

Iar potrivit alin. (3) al aceluiași articol, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În acest sens, instanța de judecată constată că, din prevederile art. 5 din Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013, rezultă că negocierea directă cu consumatorul nu echivalează cu simpla prezentare a pachetului de servicii de către

creditor sau cu obligația de informare. Negocierea presupune ca partea consumator să aibă posibilitatea de a studia și modifica clauzele contractuale.

În acest context, instanța conchide că, pe parcursul examinării acestei cauze, reprezentantul pârâtului nu a prezentat nicio probă care să demonstreze că prevederile contractului de credit au fost negociate cu reclamanta Vîrlan Liudmila.

Coroborând circumstanțele de fapt cu normele legale menționate, instanța constată că, în cazul contractelor de credit încheiate de OCN Credits 2 ALL SRL, acestea sunt contracte pre-formulate și, prin urmare, contracte de adeziune. Astfel, ele nu sunt negociabile, iar acceptarea lor reprezintă o condiție prealabilă pentru încheierea oricărui contract cu această persoană juridică. Voința clientului se limitează la opțiunea de a semna sau nu contractul.

Ţinând cont de cele menţionate supra, instanța reţine că, clauzele contractuale referitor la încasarea penalității de întîrziere, sunt abuzive, deci nule de drept.

Conform art. 3 din Directiva 93/13 CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive, o clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci cînd a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

La fel notăm că, conform dispoziţiilor Directivei în contractele încheiate cu consumatorii p.1 fit. e) al anexei la art.3 alin. (3) sunt considerate clauze abuzive, utilizate într-un contract încheiat cu un consumator, în special dispoziţiile care: impun, cu titlu de penalităţi, consumatorului care nu şi-a îndeplinit obligaţiile, o despăgubire într-un cuantum disproporţionat de mare. Curtea de Justiţie a Uniunii Europene a precizat că Directiva 93/13[...] trebuie interpretată în sensul că o instanţă naţională este obligată, din momentul în care dispune de elemente referitoare la situaţia de drept şi de fapt, necesare în acest scop, să aprecieze, chiar din oficiu, caracterul disproporţionat al penalităţii, prevăzute în contractul de credit, încheiat între un furnizor de servicii financiare şi un consumator.

Având în vedere prevederile legale aplicabile și circumstanțele de fapt, instanța va admite pretenția formulată de reclamantul Vîrlan Liudmila și va constata că pct. 6.3 din Condițiile contractuale standard și pct. 9 din Condițiile contractuale speciale din contractul de credit nr. *****din *****, încheiat între OCN Credits 2 ALL SRL și Vîrlan Liudmila, este abuziv și nul.

În continuare, referitor la pretenția reclamantei privind nulitatea clauzei contractuale cu privire la dobânda și comisionul pentru utilizarea creditului din contractul de credit nebancar, instanța de judecată constată că, potrivit pct. 13 din condițiile contractuale speciale, în cazul **creditelor acordate gratuit în cadrul unor campanii promoționale, debitorul este scutit de plata dobânzii** și comisionului pentru utilizarea creditului, cu

condiția rambursării integrale a sumei împrumutate în termenul stabilit. În cazul în care debitorul întârzie plata, acesta va fi obligat să plătească atât dobânda, cât și comisionul pentru utilizarea creditului, în valoare de 17%, calculat din suma creditului.

Așa cum s-a menționat anterior, contractul de credit aflat în discuție prevede o rată a dobânzii de 8,5% lunar, fixă. Astfel, clauza contractuală cu privire la comisionul pentru utilizarea creditului se aplică doar în situațiile în care debitorul beneficiază de scutirea de dobândă și comision pentru utilizarea creditului. Prin urmare, această situație nu este relevantă pentru contractul în discuție, întrucât acesta prevede plata unei dobânzi contractuale, conform acordului părților.

În conformitate cu art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește modul de repartizare a cheltuielilor de judecată între părţi. Astfel, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 lin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Astfel, instanța observă că, din conținutul cererii de chemare în judecată, pretenția admisă din solicitările reclamantei Vîrlan Liudmila privind declararea nulității unor clauze contractuale se încadrează în prevederile Legii nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor.

Având în vedere că acțiunea a fost admisă parțial, compania pârâtă va trebui să achite taxa de stat în valoare de 100 lei, în favoarea statului, or acțiunea fiind una nepatrimonială și fiind aplicată Legea taxei de stat de la data depunerii acțiunii.

În conformitate cu art.98, art.238-241 din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vîrlan Liudmila împotriva OCN Credits 2 ALL SRL, cu participarea autorității publice Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se constată nulitatea absolută a clauzei contractuale cu privire la penalitatea în mărime de 1 % prevăzută în pct. 9 din condițiile contractuale speciale ale contractului de credit nebancar nr. *****din ***** și în pct. 6.3. din condițiile contractuale standard ale contractului de credit nebancar încheiat între Vîrlan Liudmila și OCN Credits 2 ALL SRL.

În rest, pretențiile cu privire la constatarea nulității absolute în parte a clauzei contractuale cu privire la dobânda în partea ce depășește rata rezonabilă de 15,88 % anual prevăzută în pct. 6 din condițiile contractuale speciale ale contractului de credit nebancar nr. *****din ***** și constatarea nulității absolute a clauzei contractuale cu privire la plata în cazul rambursării întârziate la achitarea dobânzii și comisionului pentru utilizarea creditului de 17 % din suma creditului prevăzută în pct. 13 din condițiile contractuale speciale ale contractului de credit nebancar nr. *****din ***** și în pct. din condițiile contractuale standard ale contractului de credit nebancar, se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la OCN Credits 2 ALL SRL - c/f 1015600025709, sediu mun. Chişinău, sec. Centru, str. Ismail, 58/1 în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoria Chişinău (sediul Centru).

Președinte de ședință,
Judecător Alexei Maria